

ГОДИШЕН ДОКЛАД

за

извършените дейности и изразходвани бюджетни средства от читалищата на територията на община Търговище през 2017 г.

На територията на община Търговище работят 38 читалища. От тях - едно в град Търговище, две квартални в Бряг и Въбел и 35 в селата на общината. Към ОНЧ „Напредък-1864” –гр. Търговище съществува Регионален експертно-консултантски информационен център /РЕКИЦ/, чиято цел е да подпомага дейността на читалищата в област Търговище. В изпълнение на Закона за народните читалища, чл.26а, ал. 4 и 5, председателите на читалищата, представят ежегодно своите доклади за осъществяваните читалищни дейности и за изразходваните от бюджета средства, през предходната година. В определения срок всички читалища на територията на община Търговище, внесоха отчетните си материали. Информацията от тях е обобщена и синтезирана в предоставения доклад за цялостната читалищна дейност през 2017 г.

I. Изпълнение на основните цели и извършени дейности от читалищата в община Търговище през 2017 г.

Читалищата са български традиционни самоуправляващи се български културно-просветни сдружения в населените места. Читалищата са юридически лица с нестопанска цел за осъществяване на обществено полезна дейност.

Целите на народните читалища са да задоволяват потребностите на гражданите, свързани със развитие и обогатяване на културния живот, социалната и образователна дейност в населеното място, където осъществяват дейността си; запазване на обичаите и традициите на българския народ; разширяване на знанията на населението и приобщаването им към ценностите и постиженията на науката, изкуството и културата; възпитаване и утвърждаване на националното самосъзнание; осигуряване на достъп до информация.

За постигане на своите цели от представените годишни доклади става ясно, че планираните дейности са реализирани:

- Поддържане на общодостъпни библиотеки с читални. Поддържане на библиотечни фондове, чрез дарения и закупуване на нови книги. Представяне на нови книги. Абонамент на вестници. Подготвяне на кътове по случай бележити дати и годишнини. Литературни четения. Предоставяне на нова литература и чрез между библиотечен заем.
- Поддържане на Информационни - Интернет центрове по програма „Глобални библиотеки-България“.
- Развиване и подпомагане на любителското художествено творчество.
- Организиране на школи, кръжоци, курсове, клубове, кино и видео-показ, празници, концерти, чествания и младежки дейности.
- Събиране и разпространяване на знания за родния край.
- Поддържане на музейни сбирки.
- Предоставяне на компютърни и интернет услуги.

Добавени са и нови, възникнали в процеса на работа, реализирани успешно. Целогодишно читалищата в общината отбелязват по подобаващ начин, националните, официалните и народни празници. Провеждат местни концерти и поздравителни програми.

Отбелязване на годишнини на читалища:

- 90 години от основаването на НЧ „Искра-1927“ село Руец;
- 90 години от основаването на НЧ „Христо Ботев -1927“ село Драгановец;
- 90 години от основаването на НЧ „Родина-1927“ село Пробуда;
- 90 години от основаването на НЧ „Будител-1927“ село Баячево;
- 90 години от основаването на НЧ „Светлина-1927“ село Давидово;
- 110 години от основаването на НЧ „Васил Левски-1907“ село Бистра;
- 110 години от основаването на НЧ „Просвета-1907“ село Надарево;
- 125 години от основаването на НЧ „Йордан Миндов-1892“ село Алваново;

Библиотечно-информационна дейност:

- Инициативи във Великденската седмица и изданието „Сладка есен“ читалището в село Баячево, община Търговище;
- Издание на месечен бюлетин „Анонс“, издание „От градината в буркана“ и литературна вечер с поетесата Стойка Теодосиева – читалището в село Стража;
- Създадена видеотека-кът и увеличаване на библиотечния фонд – читалището село Буховци;
- Среща с поети и писатели – читалището село Пресиян, община Търговище;

Любителско художествено творчество:

- Многобройни изяви, участия и отличия на Групата за народни обичаи и Певческата група в местни, регионални, национални фестивали, събори и конкурси. Получени: 8 грамоти, 8 дипломи, 1 плакет – за първо място, 6 медала за пет първи награди и една втора награда, 2 грамоти- една за първо място за Певческата група и 1 грамота за трето място за Групата за народни обичаи, предметна награда и запис във фолклорно предаване – читалище село Алваново;
- Участие на ГАШНП „Авлига“ и получени -3 втори места, 3 дипломи и участие на ТГ „Шопска ороигрица“ получена грамота за отлично представяне на групите при читалище село Стража във множество фестивали и събори. Групите са получили и благодарствени адреси от участия. Читалището получава и грамота за отлично представяне и активно участие във Фестивала на шевицата –гр. Белослав.;
- Активни изяви на самодейната фолклорна група и спечелени награди – читалище село Буховци;
- Активно участие в различни конкурси на регионално и национално ниво на детските групи при читалище село Кралево;
- Детски танцов състав при читалището в село Вардун, който взе и участия в редица празници и фестивали в общината и страната. Наградени със – 2 – втори места, 3 – трети места и 1 първо място от участията си.;
- Активна работа с детските групи за автентичен фолклор и завоювани от тях отличия – читалище село Дългач.;
- Отличия на национално ниво на Фолклорната група при читалището в село Пресиян;

- Участия и отличия на „Театрален колектив –Въбел“ при читалището в кв.Въбел с новата им пиеса „Мамут“. Възстановени обичаи: „Харизване на дете“, „Крадене на бебе“- носи им първо място, обичаят „Седянка“ възстановен за празничната програма на читалището за Деня на християнското семейство ;
- Участия на двете действащи фолклорни групи ДФГ „Лазарки“ и ДФГ „Коледари“ във редица фестивали и събори. Получени: 7 грамоти, 3 дипломи и 4 медала, 2-та медала за две трети места и 2 медала за две втори места за двете детски фолклорни групи, 1 плакет за 2-ро място на ДФГ „Лазарки“. За ДФГ „Коледари“ има получен и сертификат за успешно изкаран курс по народно пеене с преподавател тракийския народен певец Стоян Варналиев – читалище село Здравец.
- През 2017 година в читалището функционират Литературен клуб „Млад творец“, Клуб по интересите, Кръжок „Сръчни ръчички“, Екоклуб „ Зелено човече“ проведени са редица творчески работилнички и сътворилнички със участниците в кръжока за изработване на картички за различни празници, сувенири, декупаж, мартенички и други произведения на приложното изкуство. Участие на литературен клуб „Млад творец“ и кръжок „Сръчни ръчички“ в Национални конкурси в градовете: Българово, Велико Търново, Сливен, Смолян, Стара Загора, Ямбол, Карнобат, София, Казанлък, Силистра. Получени: 13 грамоти, 7 дипломи, 4 сертификати и предметни награди, рекламни материали и книги. Участие в благотворителни базари – читалище село Стража.
- Участия на ПГ „Шарена китка“ в фестивали и събори, получени награди – читалище село Надарево.
- Участие на певческата група в фестивали и събори – читалище село Бистра.
- Участие на певческата група в събори, получени грамоти – читалище село Ралица.
- Участия на фолклорната група при читалището в село Съединение.
- Участие на ГАФ в редица фолклорни фестивали и събори – читалище село Васил Левски.

Автентичен фолклор, занаяти, събори и фестивали:

- Провеждане на общоселски събори от читалищата в селата Руец, Пресиян, Голямо Соколово, Вардун, Здравец и Драгановец.
- Претворяване на местни традиции – възстановяване на Бабин ден от читалищата в село Васил Левски, село Здравец и село Алваново; пресъздаване на обичая „Зарязване на лозе“ на Трифон Зарезан – село Кралево , възстановяване на обичаят „Лазаруване“ на Лазаровден – село Васил Левски, село Голямо Ново, село Ловец, село Кралево, кв. Въбел, село Вардун, село Лиляк, село Стража, село Здравец, село Драгановец; възстановяване на обичаят „Коледуване“ в кв. Въбел от мъжка коледарска група и в село Стража от детска група коледари, възстановка на обичая Тодоровден по проект – читалище село Кралево; връзване на „Гергьовска люлка“ за Гергьовден – читалище село Бячево.
  - Провеждане на Тракийски фолклорен събор „Фисекът пее“ – от читалището в село Буховци.
  - Провеждане на Фестивал за народно творчество – „Сребърни пафти“ – читалището в село Острец.

- Провеждане на Първи национален фестивал на етносите на България – читалище село Вардун.

Общоселски празници:

- Организиране и провеждане на празници: Празника на улешките – „Охльо – Бохльо, покажи си рогцата“ и „Алваново – село под слънцето“ – празник на селото – читалище село Алваново;
- Отбелязване и провеждане на празникът „Есенен карнавал“ от читалището в село Дългач.
- Землячески срещи от читалищата Острец, Макариополско и Пресиян.
- Родова среща с курбан за здраве и празника „Великден“ на тържествен концерт-рецитал и забавна музикална програма – читалище село Здравец.
- Провеждане на общоселски празник за „Гергьовден“ от читалището в село Пробуда.
- Провеждане на вече традиционния празник – „С баница и в делник и в празник“ – читалище село Макариополско.
- Провеждане на уникалният празник на мекицата – читалище село Буховци;
- Провеждане на ежегодния празник на баклавата – читалище в село Драгановец;
- Провеждане на ежегодния празник на виното и любовта от читалището в село Баячево;
- Организиране и провеждане на Традиционния конкурс „Мини Мис Въбел“ – читалището в кв. Въбел;
- Провеждане на Празник на чesъна по повод сбора на селото – читалище село Пробуда;
- Празник на плодородието и Илинден – празник на селото – читалище село Съединение;
- Провеждане на местни традиционни празници: Честване 35 години от създаването на „Празника на говедарчето“ и „Празник на дълголетника“ – читалище село Стража;
- Илинден – читалище село Васил Левски;

Проекти и сътрудничество:

- дейностите по проект „Пътуваща библиотека: играчки и музика в действие“, за партньорството със сдружение „Клуб на НСО“ и Фондация за децата в риск по света, за участието в инициативата „Да изчистим България за един ден“ – читалище село Давидово.
- летния детски пленер с ЦПЛР – Обединен детски комплекс – Търговище и за участието в акцията „Да изчистим България за един ден“ – читалище село Момино.
- обновената читалищна сграда, за успешните партньорства, благотворителност и доброволчество – читалище село Здравец.

**Планирани и реализирани дейности на Образцово Народно Читалище
„Напредък -1864“ гр. Търговище, община Търговище за 2017 година:**

- Отбелязване на годишнини, национални и народни празници-концерти – 26 броя;
- Литературни прояви и беседи – 15 броя;
- Изложби – 4 броя;
- Традиционни и постоянни прояви:
  1. Ден на българското кино.
  2. Безплатна кино прожекция по повод Свети Валентин и Ден на лозаря.
  3. Безплатна кино прожекция по повод Националния празник на България – 3 март.
  4. Фестивал на детското кино.
  5. Китайска нова година – концерт и изложба.
  6. Седмица на китайското кино.
  7. Майски литературни вечери.
  8. „Здравей здраве“ – фестивал на здравето.
  9. „България и българите“ – Национална лектория.
  10. Димитровден-празник на читалището.
  11. Детско коледно шоу
  12. Поддържане на 12 форми на клубове, кръжоци и състави:
    - Хор „Родна песен“ с диригент Красимира Коларова;
    - ВИС „Златни зари“ с ръководител Събина Георгиева;
    - Литературен клуб за възрастни с ръководител Иван Стойчев;
    - Литературен клуб „Фотони“ с ръководител Радка Иванова;
    - Модерен балет „Galaxy“ с ръководител Екатерина Петрова;
    - Вокална студия с ръководители Иванка Иванова и Петя Димова;
    - Дискусионен клуб „Позиция“ с ръководител Радка Иванова;
    - Школа по изобразително изкуство „Шарени пръсти“ с преподавател Магдалена Стоянова;
    - Движение за духовна култура с ръководител Радка Иванова;
    - Театрална студия с ръководител Грета Неделчева;
    - Дискусионен клуб „Естествен цвят“ с ръководител Павлина Иванова-Кадънова;
    - Клуб „Зумба и каланетика“ с ръководител Екатерина Петрова;

Външни дейности:

- Клуб за народни танци „Джумалийци“ с ръководител Стамен Стаменов;
- Музикална школа „Доминанта“ с ръководител Иванка Иванова;
- 3 D Кино – управител Любен Любенов;
- Клуб „Евера“ и курс по паневритмия с ръководител Ефросина Ангелова;

13. Участия в национални конкурси и фестивали:

- Участие на балет „Галакси“ в танцов фестивал „Магията на танца“ – гр. Шумен – две първи места за първа възрастова група в раздел съвременни танци и едно първо в раздел характерни танци;
- Участие на модерен балет „Галакси“ в XI Международен танцов фестивал „Танцуваща река“ град Русе – второ място за голяма подготвителна група в раздел съвременни танци, второ място за голяма първа възрастова група в раздел характерни танци, грамота и за ръководителката Екатерина Петрова за отлична работа с деца и младежи;
- Участие на школа за изобразително изкуство „Шарени пръсти“ в Национален детски пленер „Сбъдната приказка, резерват Боженци;
- Участие на балет „Галакси“ в Национален танцов фестивал за забавна песен и танци „Звезден път“ гр. Разград – първо място за втора възрастова група в раздел съвременни танци и първо място за втора възрастова група в раздел характерни танци;
- Участие на балет „Галакси“ в балетен семинар, село Кранево;
- Участие на смесен хор „Родна песен“ в Европейски фестивал на изкуствата, Будва – Черна гора – сертификат на Световната организация на фестивалите;
- Участие на ВИС „Златни зари“ в X Национален музикален фестивал „Спомени в песни“ град Попово- първо място за изпълнение на групата, първо място за дует, първо място за индивидуално изпълнение;
- Участие на ВИС „Златни зари“ в V Международен фестивал на популярната песен „Есенни Шуменски вечери“, град Шумен- първо място за индивидуално изпълнение в категория стари градски песни и трето място за изпълнение на групата категория стари градски песни;
- Школа за изобразително изкуство „Шарени пръсти“ – над 80 участия и награди за 2017 година;

Читалищата ежегодно вземат участие и в дейности, планирани в общинския културен календар като:

- Участие на самодейци във възстановка по повод 139 години от Освобождението на Търговище;

- Участие на читалища в културната програма на панаирната седмица – 240 Изложение Търговище в празника „С дъх на хляб и мед“ и в „Алеята на занаятите“;
- Участие на читалищни дейци в общоградското шествие по повод Денят на българската просвета и култура – 24 май;
- Участие в Общинския празник „Под крушата на осенската поляна“ село Осен, община Търговище за Денят на независимостта на България;
- Участие на самодейци в организираната културна проява – „Коледарско надиграване“;
- Участие на 14 читалищни колектива с над 150 самодейци от община Търговище взеха участие в Националния фолклорен фестивал „Фолклорен извор“ село Царевец, община Свищов. Фестивалът е ежегоден с конкурсен характер и се провежда под патронажа на Министерството на културата. Медийни партньори са БНР, БНТ, Фен Фолклор ТВ и Информационна агенция и радио верига Фокус. Жури на фестивала са изявени и доказали се имена в сферата на фолклорното изкуство на България. Търговищките състави, извоюваха общо 15 медали от които 6 златни медали в категория Певческо изкуство – Певчески състави за автентичен фолклор – читалищата в село Алваново и село Пресиян; - Певчески състави за обработен фолклор – групите към читалищата в село Макариополско и село Кралево; в категория Камерни формации – Дуети – читалището в село Кралево; в категория Обичай – групата за пресъздаване на обичаи при читалището в кв. Вълбел на град Търговище, 5 сребърни медали в категория Певческо изкуство-Певчески състави за автентичен фолклор – групата за автентични шопски народни песни при читалището в село Стража; - Певчески състави за обработен фолклор – фолклорните групи при читалищата в селата Надарево, Бистра, Давидово; Индивидуални изпълнители певци- Емине Сиракова при читалището в село Кралево; 4 бронзови медали в категория Танцово изкуство-Танцови състави за автентичен фолклор – детската фолклорна група при читалището в село Здравец; Танцови състави за обработен фолклор – детския танцов състав при читалището в село Вардун; в Категория Певческо изкуство – Певчески състави за автентичен фолклор – групата за народни песни при читалището в село Васил Левски; Певчески състави за обработен фолклор – женската фолклорна група при читалището в село Буховци;

- Проведе се и ежегодното обучение на читалищни работници от общината. През 2017 година, то се проведе на терен, в град Стражица, община Стражица. Посетихме VI ФЕСТИВАЛ НА ЖИТЕНАТА ПИТКА и придобихме нови знания и умения във връзка с организирането на подобен празник в нашето населено място, видяхме на място, етапите и дейностите при организирането на такъв празник, опитахме се да направим примерен план за подготовка на празник/събитие.
- Официална церемония по награждаване на най-успешните читалища в Общината за 2017 година – ноември месец, организира Община Търговище. Като официален завършек на дейността си през 2017 г. читалищата и община Търговище отново организираха Официална церемония „Годишни награди” за най-успешните читалища в община Търговище. За наградите бяха заделени 5 110 лв. от държавния годишен бюджет на читалищата.

II. Изразходвани бюджетни средства от читалищата на територията на община Търговище през 2017 г.

Субсидираната численост на читалищата в община Търговище, през 2017 година е 50 субсидирани бройки. Стандартът за една субсидирана бройка съобразно Бюджет 2017 година е в размер на 7300 лв. В него са разчетени средства за дейност, заплати, други възнаграждения и плащания на персонала, осигурителни вноски и издръжка, както и средства съгласно Законът за здравословни и безопасни условия на труд. Годишната субсидия за 2017 година, за 50 субсидирани бройки за читалищата е в размер на 365 000 лв.

Тези финансови средства недостигат, за ремонт на сградите.

Затова, извън тези средства, от бюджета на община Търговище за 2017 година, бяха подпомогнати следните читалища на територията на община Търговище:

- Читалище с.Давидово – 10 000 лв.

С тези средства, финансирани от Община Търговище, читалищното ръководство, направи следните видове строителни и монтажни работи, а именно: ремонт на покрив – подмяна водосточни казанчета направо към олука с поцинкована ламарина, подмяна на олуци от поцинкована ламарина, подмазване на капаци по била и ръбове, обшивка от поцинкована ламарина по покрив, претърсване и подмяна на керемиди по покрив; външен ремонт – разбиване на бетонова настилка- армирана – ръчно, бетонова настилка, външна циментова мазилка по стени, включително очукване на подкожухена мазилка, удължаване на водосточни тръби от поцинкована ламарина, направа

на холкери при бетонова настилка и стена, очукване и стъргане на мазилка и боя по стени, шпакловка по стени, фасадно боядисване с фасаден върху гладки стени, фасадно скеле; вътрешен ремонт – доставка и монтаж на ПВЦ дограма – прозорци, включително стъклопакет, с двуосово отваряне на прозорци, доставка и монтаж подпрозоречни алуминиеви външни дъски, включително полагане силикон, обръщане страници при отвори, включително шпакловка, лайсни, подмазване и боядисване отвън и отвътре, вътрешна варова мазилка по тухлени стени, включително очукване, изкърпване на гипсова шпакловка по стени и тавани, латексово боядисване двукратно, блажна боя по стъпала и метална врата;

- **Читалище с.Дългач – 10 000 лв.**

Видовете строително-монтажни работи, които се извършиха са: изваждане на прозорци от ЗИД – всички видове, доставка и монтаж на ПВЦ дограма-прозорци, включително стъклопакет, с двуосово отваряне на прозорци, доставка и монтаж подпрозоречни алуминиеви външни дъски, включително полагане силикон по фугите, обръщане страници при отвори, включително шпакловка, лайсни, подмазване и боядисване отвън и отвътре, фасадно тръбно скеле, изкърпване на вътрешна варова мазилка по стени и тавани, включително очукване, гипсова шпакловка по стени и тавани, латексово боядисване, блажна боя по цокли, ремонт и измазване на комини, обшивка комини, бордове, улами с поцинкована ламарина, препокриване на покрив с марсилски керемиди върху летви площ до 45 м², подмазване капаци по била и ръбове;

- **Читалище с.Пробуда – 10 000 лв.**

Видове строителни и монтажни работи, както следва: изваждане на прозорци от ЗИД – всички видове, доставка и монтаж на ПВЦ дограма-прозорци, включително стъклопакет, с двуосово отваряне на прозорци, доставка и монтаж подпрозоречни алуминиеви външни дъски, включително полагане силикон по фугите, обръщане страници при отвори, включително шпакловка, лайсни, подмазване и боядисване отвън, полагане на топлоизолация със стиропор D = 100 ММ , включително шпакловане, укрепване пукнатина в тухлена стена с рабицова мрежа – двустранно, изкърпване на вътрешна варова мазилка по стени и тавани, включително очукване, гипсова шпакловка по стени и тавани.

В бюджета на културния календар за отбелязване на национални и местни празници, годишнини, културни събития и традиционни прояви в община Търговище се предвиждат средства и за читалищна дейност. За 2017 година от бюджета на Община Търговище бяха осигурени следните суми:

- Пета церемония за награждаване на най-дейните читалища в общината – 4 000 лв.
- Обучение на читалищни секретари – 1 000 лв.
- Транспорт за участие в престижен национален събор или друг авторитетен форум на читалищни състави – 5 000 лв.

ВНОСИТЕЛ:

РАЯ МАТЕВА

Заместник-кмет на Община Търговище

Съгласувал:

Десислава Мирева

Ст. Юрисконсулт

Изготвил:

Нели Николова

Гл.експерт «Читалища»